

[Projekt Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka v Ústřední knihovně pro děti a mládež Knihovny města Plzně \[1\]](#)

Autor:

- [VÝŠKOVÁ, Libuše](#) [2]

Číslo:

- [2018, ročník 27, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Celostátní akce](#) [4]

Klíčová slova:

- [děti](#) [5], [Knihovna města Plzně](#) [6], [Knížka pro prvňáčka](#) [7]

Region:

- [04 Plzeňský region](#) [8]

Představovat projekt [Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka](#) [9] se může mnoha knihovníkům – a především těm, kteří pracují v dětských odděleních – zdát jako nošení dříví do lesa. Funguje v téměř stejné podobě už deset let a u jeho začátků stála úžasná paní Ivana Hutařová. Od druhého ročníku se pravidelně zapojujeme i my v [Ú](#) [10] [střední knihovně pro děti a mládež Knihovny města Plzně](#) [10]. Za ta léta jsme s některými vyučujícími, kteří se s námi do této pro ně nadstavbové činnosti s dětmi pustí, navázali přátelské vztahy a často jen žasneme, jaké skvělé nápady a akce pro své žáky vymýšlejí a uskutečňují.

Jinak tomu nebylo ani v letošním jubilejním desátém ročníku. Tentokrát se nově připojila i [ZŠ Montessori Plzeň](#) [11] a také jejich paní učitelka přišla s novými formami práce s dětmi. Pod názvem *Poetická kavárna* se skrývá setkání dětí, na kterém děti přednášely básničky na téma Zima a Vánoce (a podruhé na téma Jaro a mláďata), učily se správnému přednesu, vystupování před ostatními a též umění naslouchat druhým a také hodnotit svůj projev i výkon ostatních. Obdobný byl *Rok v básničkách*. Každý se naučil básničku o měsíci, ve kterém se narodil, a k tomu připravil povídání o daném měsíci i s ukázkami typickými pro tento měsíc (věci, knížky, obrázky apod.). Velmi podařenou akcí (podle slov paní učitelky) bylo kreslení a malování částečně podle fantazie, ale především podle četby pohádky *Co je to za ptáka?* od Vladimíra Sutějeva. Paní učitelka velmi pomalu četla příběh o nespokojené huse, která chtěla být každou chvíli jiným zvířetem podle toho, co právě viděla a o čem si myslela, že jí chybí. Děti během četby domalovávaly své huse její přání a na konci se při prohlížení a hodnocení obrázků velmi prapodivných tvorů hodně nasmály. Nechybělo však ani ponaučení a povídání o lidských vlastnostech. Že jde čtení propojit s jinými předměty, je každému jasné. Příkladem může být i činnost nazvaná *Ohrožené druhy*. Děti společně čtou krátký, přiměřeně odborný text o ohroženém živočichu (přírodním divu apod.), pak odpovídají na otázky podle textu a nakonec ohrožený druh kreslí. Vtipné a nápadité je využití knížek Lucie Seifertové, ve kterých obrázkovou formou s minimem textu představuje české historické osobnosti. Děti tyto krátké texty převyprávěly svými slovy, pracovaly s připravenými pracovními listy, ve kterých doplňovaly chybějící slova, ale hlavně si propojovaly děj i vlastnosti hrdinů (hrdinství, statečnost, chrabrost, neohroženost, láska k vlasti) se současností.

Stálíci mezi našimi spolupracujícími školami je [ZŠ Chotíkov](#) [12]. Vyučující tam mají silnou podporu své paní ředitelky a na jejich nadšení a elánu je to vidět. Některé pracovní listy a pomůcky, které si společně s dětmi na své čtení a o svém čtení připravují, by se pěkně vyjímaly v leckteré dětské galerii. Ještě než začnou být opravdovými čtenáři, vypravují příběhy (hlavně pohádky) podle předem připravených obrázkových osnov. Někdy pořadí obrátí - nejprve děti vypravují, pak skládají obrázky do správného pořadí, případně chybějící části osnovy dokreslí. Často využívají dětskou hravost a přečtenou pohádku si sami s využitím jednoduchých rekvizit zdramatizují. Letos se dětem nejvíce líbila práce na pohádce *Paleček a jeho kamarádi*. Je symbolické, že nejen v této pohádce, ale právě i při společné práci na dramatizaci se děti učí kamarádství, spolupráci a toleranci.

Nemohu nezmínit další školu, která si projekt Už jsem čtenář - Knížka pro prvňáčka zajišťuje téměř celý ve vlastní režii. Jde o [2. základní školu v Plzni, Schwarzově ulici](#) [13]. Duší všeho, co se čtení týká, je tamější paní učitelka Eva Páníková. Z téměř neviditelné zaprášené školní knihovny vytvořila s velkou podporou vedení školy úžasné místo, kam chodí děti naprosto spontánně, samozřejmě a hlavně rády. Nejedna profesionální knihovna by možná záviděla krásné prostředí s dostatečným prostorem, praktickým vybavením, dobře postaveným fondem, ale především s milou, usměvavou a velmi aktivní a nápaditou paní knihovnicí a učitelkou v jedné osobě. Z jejich letošních aktivit bych se zmínila alespoň o jednom - o *Čtení s porozuměním*. Využívají malé knížky od autora Rodericka Hunta. Při práci s knížkou *Alík hlídá babičku* si některé děti přivedly své opravdové babičky, povídaly si o rozdílech mezi opravdovou a kouzelnou babičkou z pohádek, o tom, ve kterých pohádkách se kouzelná babička vyskytuje, kterou by doma chtěly mít, o příbuzenstvu a příbuzenských vztazích, ale také o tom, co by chtěly se svými (ať už skutečnými nebo pohádkovými) babičkami zažít. V adventním čase probíhá pod vedením paní učitelky a knihovnice *Týden ranního adventního čtení*.

I na dalších školách mají své zažité a osvědčené akce. V [Benešově základní škole v Plzni](#) [14] k nim patří oblíbené výstavy knížek, kreslení pohádkových či jiných oblíbených hrdinů, velmi často se využívá motiv bajek především kvůli podobnosti s lidmi. I jinde děti vyrábí nebo jinak výtvarně zpracovávají hlavní postavy příběhů (vánoční andělíčky, knižní skřítkové, ovečky k Pohádkám ovčích babiček apod.). I návštěva divadelních či loutkových představení se dá skloubit se čtením - např. knižní předlohy - nebo s informacemi o autorovi. Někde nechybí ani setkání s autorem - letos si s dětmi povídala paní Barbora Vajstejtlová - hlavně o knížce *Ať jsou velcí zase malí*.

Po výčtu aktivit ve školách si teď někdo může říci, zda se vůbec knihovna na projektu aktivně podílí. Odpověď je jednoduchá - samozřejmě se na něm podílí, a to nejen organizačně. Ale přijde mi zbytečné psát o tom, co děláme zcela samozřejmě: že děti absolvují první seznámení s knihovnou, že k nám chodí na pravidelná čtení, na předem připravené besedy na různá témata, že děláme výstavy oblíbených knížek nebo dětských autorů či ilustrátorů k jejich výročí, že si povídáme o rozdílech mezi knihou a časopisem, luštíme jednoduché křížovky. „Děťští“ knihovníci jsou všude velmi tvořiví. Letos přišla jedna paní učitelka s novým nápadem: děti si namalovaly svého oblíbeného hrdinu a pak v knihovně hledaly knížky, ve kterých zvolený hrdina vystupuje. To je výzva i pro knihovnice, aby neutrpěla jejich profesní čest!

[15]

[16]

Prvňáci ze ZŠ Chotíkov při své první návštěvě v knihovně

Letošní knižní odměnou je knížka *Bráchova bota* od Evelíny Koubové, kterou doprovázejí obrázky Radky Kielbergrové. E. Koubovou jsme si pozvali a v úterý 22. května 2018 knížku po besedě dětem slavnostně předala. To, že ji děti dostanou přímo od autorky a navíc podepsanou i s věnováním, pro ně bylo zajisté dalším bonusem.

[17]

Děti ze ZŠ Chotíkov s autorkou letošní knížky Evelínou Koubovou

Tento způsob předávání volíme každý rok. Někdy se nám podaří pozvat přímo autory či ilustrátory knížek (Evu Sýkorovou-Pekárkovou, Báru Buchalovou, Andreu Popprovou, Petru Braunovou, Marku Míkovou nebo Jana Opatřila), jindy využijeme osobnosti našeho regionu nějak spjaté s knihami, místní historií apod. Každopádně předání zasloužené knížky bývá vždy završením celoroční práce, po které si tak trochu oddechneme i my v knihovně s pocitem, že jsme snad zaseli zdravé semínko, ze kterého vyrostou noví čtenáři. A snažíme se ho zalévat, aby nezaschlo a mělo se k světu. Proto hned na začátku dalšího školního roku oslovíme v té době již druháky a opět společně s jejich vyučujícími se pouštíme do dalšího projektu, kterým jsou Čtenářské pasy. Ale to už je jiná kapitola a zcela jiný příběh.

Autorkou fotografie s Evelínou Koubovou Veronika Čadová z Knihovny města Plzně, autorkou zbylých dvou fotografií je Hana Větrovská z téže knihovny.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2/projekt-uz-jsem-ctenar-knizka-pro-prvnacka-v-0>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2/projekt-uz-jsem-ctenar-knizka-pro-prvnacka-v-0>

[2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/vyskova-libuse>

[3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2>

- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/celostatni-akce>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/deti>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovna-mesta-plzne>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knizka-pro-prvnacka>
- [8] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/regiony/04-plzensky-region>
- [9] <https://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/akce-skip/projekt-uz-jsem-ctenar-knizka-pro-prvnacka>
- [10] <https://knihovna.plzen.eu/knihovny-a-kulturni-zarizeni/knihovny/ustredni-knihovna-pro-deti-a-mladez.aspx>
- [11] <http://www.montessori-plzen.cz/zakladni-skola/>
- [12] <https://www.zs-chotikov.cz/>
- [13] <https://zs2.plzen.eu/>
- [14] <http://www.benesovaskola.cz/>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/390/vyskova2.jpg>
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/390/vyskova3.jpg>
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/390/vyskova1.jpg>